

Bijlage 1: Vragen om tot beleid over zittenblijven te komen

1. Visie op zittenblijven

- Is er op de school een duidelijke, gecommuniceerde en gedragen visie rond zittenblijven?
- Op welke manier staat in de visie beschreven dat leerlingen best doorstromen, zo nodig met aangepaste ondersteuning, en dat zittenblijven een eerder uitzonderlijke maatregel is?
- Op welke manier brengt de school het aantal zittenblijvers in kaart?
- Welke oorzaken zijn er voor het zittenblijven van leerlingen? Welk profiel hebben leerlingen die zittenblijven?

2. Aanpassing van het onderwijs

- Welke maatregelen neemt de school om zittenblijven te voorkomen? Welke maatregelen maken deel uit van de brede basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding van zorg?
- Hoe gaan we om met leerlingen met een individueel aangepast curriculum?
- Welke methodes en materialen worden ingezet om preventief te werken?
- Op welke manier wordt maatwerk geboden voor risicoleerlingen?

3. Criteria voor zittenblijven

- Waar, wanneer en door wie wordt beslist of een leerling blijft zitten? (klasleraar, klassenraad, ouders, ...)
- Hoe gaat dit in zijn werk?
- Op welke manier wordt het CLB betrokken bij het nemen van de beslissing?
- Welke criteria worden (meestal) gebruikt om de beslissing te onderbouwen?
- Waarom wordt voor deze criteria gekozen?
- Zijn er andere criteria voorzien voor de beslissing voor een kleuter of voor een beslissing voor een leerling uit een hogere klas? Op welke manier verschillen ze?
- Moeten alle leerlingen aan dezelfde instroomeisen voldoen om te mogen doorstromen naar een volgende leerjaar?

4. Samenwerking met ouders en de leerling

- In welke mate worden ouders betrokken bij de beslissing over doorstromen of zittenblijven? Wat is hun rol in het hele beslissingsproces?
- Hoe en in welke mate worden ouders betrokken om zittenblijven te voorkomen?
- Hoe en wanneer wordt met ouders gecommuniceerd over de beslissing om hun kind een jaar te laten overzitten?
- Hoe reageert de school wanneer de ouders het niet eens zijn met de beslissing?
- Hoe vaak komt het voor dat ouders het niet eens zijn met de beslissing en welke redenen halen zij daarvoor aan?
- Wordt de leerling betrokken bij de beslissing? Indien ja, op welke manier gebeurt dit?

5. Aanpak na de beslissing tot overgaan of zittenblijven

- Op welke manier kunnen de sterktes en de talenten van het kind benut worden?
- Doet de zittenblijver mee aan het volledige programma voor de klasgroep of is er een aangepast programma voorzien?
- Hoe worden differentiërende, remediërende, compenserende, dispenserende maatregelen toegepast?
- Hoe wordt omgegaan met leerlingen die in juni maar net 'met de hakken over de sloot' slaagden? Voorziet de school voor die leerling een aangepast ondersteuningsprogramma?
- Hoe krijgt het aangepaste programma vorm? Waarop baseert de school zich om dit pakket uit te werken?
- Op welke manier zorgt de school voor socio-emotionele nazorg wanneer een leerling een jaar overzit?
- Hoe gaat de school om met leerlingen waarbij de kans reëel is dat zij een tweede maal blijven zitten?
- Welke structurele aanpassingen zijn mogelijk wanneer leerlingen overzitten?
- vb. leerjaaroverschrijdende werking voor sommige vakken, niveaugroepen, looping (de leraar gaat twee of meer jaren mee met dezelfde klasgroep), leerjaaroverstijgende klassen, multi-jaarklassensysteem (vb. graadklassen)... (Juchtmans et al., 2011).
- Hoe wordt tegemoet gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van de leraren?